



fi  compass
MAASEUTURAHASTO

edistystä ERI-rahastojen rahoitusvälineillä



Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto

Rahoitusvälineet





Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston osarahoittamat rahoitusvälineet ovat kestävä ja tehokas tapa investoida ihmisten kehittämiseen, maa- ja metsätalouden yritysten ja resurssien kasvuun ja kehitykseen sekä yleisemmin talouden kasvuun ja kehitykseen maaseutualueilla. Ne voivat tukea useita kehitystavoitteita hyödyttäen laajaa tuensaajien joukkoa ja tarjoten mahdollisuuden rahoituksen uudelleenkäyttöön uusissa investoinneissa.

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto (maaseuturahasto) on Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan toisen pilarin rahoitusväline ja yksi Euroopan rakenne- ja investointirahastoista. Se pyrkii vahvistamaan EU:n maa- ja metsätalousalaa ja maaseutualueita yleisesti.

Maaseuturahaston kokonaisbudjetti on yli 96 miljardia euroa kaudella 2014-2020. Tämä tuki annetaan maa- ja metsätalouteen, ympäristön/luonnonvarojen hallintaan sekä talouden kestävään kehitykseen maaseutualueilla.

Maaseuturahaston tarjoamaa tukea voidaan kanavoida avustuksin ja, kasvavissa määrin, rahoitusvälineiden avulla.

Maaseuturahaston osarahoittamien rahoitusvälineiden kysyntä on kasvanut vuodesta 2007. Kysyntä on kasvanut erityisesti rahoitus- ja talouskriisin jälkeen kun maaseutualueille ja maatalouteen kohdistuva budjettirahoitus on vähentynyt.



Rahoitusvälineet

- edellytetään maksettavan takaisin;
- ovat uudistuvia, ts. takaisinmaksettu rahoitus käytetään uudestaan samalla alueella;
- sopivat taloudellisesti kannattaviin hankkeisiin, ts. niihin, joiden voidaan olettaa tuottavan tarpeeksi tuloja tai säästöjä tuen maksamiseksi takaisin;
- on suunniteltu siten, että ne houkuttelevat yhteisinvestointeja muista lähteistä, mukaan lukien yksityiset investoinnit, jotta saatavilla olevan rahoituksen määrää voidaan kasvattaa erityisesti toimialoilla/alueilla, joilla on ongelmia rahoituksen saatavuudessa;
- voivat toimia lainojen, takausten ja pääomarahoituksen muodossa;
- voivat myös tukea tarjonnan kehittymistä osallistumalla markkinoiden kehittämiseen;
- ovat hyödynnettävissä täydentävästi avustusten kanssa; ja
- ovat hallinnoitavissa kansallisten tai alueellisten pankkien, kansainvälisten organisaatioiden kuten Euroopan investointipankin tai Euroopan investointirahaston, rahoituslaitosten ja hallintoviranomaisten (vain lainat ja takaukset) toimesta.

Rahoitusvälineiden aikaisemmin toteutuneet hyödyt on huomioitu ja vuosina 2014–2020 niiden käyttö on laajennettu koskemaan **kaikkia temaattisia tavoitteita**. Käytön odotetaan yhä vilkastuvan edistyneempien ja joustavampien toimeenpanomahdollisuuksien ansiosta.

Maaseuturahastosta voidaan osarahoittaa rahoitusvälineitä **tukemaan investointipainopisteitä**, jotka jäsenmaat **ovat kirjanneet maaseudunkehittämishelmiinsa**. Rahoitusvälineet voivat mahdollisesti tukea useita maaseuturahaston toimintaan sisältyviä toimenpiteitä edellyttäen, että ne kohdistetaan **tunnistettuun markkinahäiriöön**, ts. tapauksiin, joissa pankit ovat haluttomia lainaamaan ja/tai joissa yksityinen sektori on haluton investoimaan. Tuki voi esimerkiksi kohdentua sellaisiin pieniin maataloihin tai uuteen maatalouden yritystoimintaan, jotka eivät kykene osoittamaan luottokelpoisuuttaan tai joilta puuttuu vakuuksiin tarvittavaa varallisuutta.



Rahoitusvälineet voivat täten edistää useimpia maaseudun kehittämiseksi asetettuja EU:n painopisteitä:

- edistämällä tietämyksen siirtoa ja innovointia maa- ja metsätaloudessa ja maaseutualueilla;
- edistämällä kaikkien maatalouden muotojen kilpailukykyä sekä maatalojen kannattavuutta;
- edistämällä elintarvikeketjun toimivuutta;
- edistämällä luonnonvarojen käytön tehokkuutta ja tukemalla siirtymistä vähähiiliseen ja ilmastomuutoksen kestävään talouteen maataloudessa sekä elintarvike- ja metsäaloilla; ja
- edistämällä yhteiskunnallista osallistumista, köyhyyden vähentämistä ja talouden kehitystä maaseutualueilla, erityisesti koskettaen pienten yritysten syntyä ja kehitystä, kuin myös uusien työpaikkojen luontia.

Maaseuturahaston rahoitusvälineet ovat **kaikkien taloudellisesti kannattavia investointihankkeita toteuttavien maa- ja metsätalouden sekä maaseutualueiden tuensaajien käytettävissä.**

Monipuolisia maaseuturahaston tukemia rahoitusvälineitä voidaan toteuttaa eri tavoin:

- **Lainat**, jotka voivat olla saatavilla tilanteissa, joissa lainaa ei markkinoilla ole tarjolla (esim. pankeilta) tai lainoja voidaan tarjota edullisemmin ehdoin verrattuna markkinahintaisiin lainoihin (esim. alhaisemmilla koroilla, pidemmällä takaisinmaksuajalla, tai vähäisemmällä vakuusvaatimuksilla). Esimerkiksi, lainoja voidaan myöntää viljelijöille ja heidän perheilleen tulonlähteiden monipuolistamiseksi esimerkiksi maaseutumatkailua kehittämällä tai ruokaan liittyvän yritystoiminnan, kuten paikallista ruokaa myyvien ravintoloiden avulla. Lainat voivat olla investointitukia nuorille viljelijöille tai investointeja maatalouskoneisiin, joiden avulla pyritään parantamaan maatilojen suorituskykyä ja kestävyyttä.
- **Mikroluotot**, jotka ovat pienempiä lainoja ilman rahoituspalveluita jääville yksityishenkilöille. Niitä tarjotaan usein lyhyeksi laina-ajaksi ilman tai vähäisin vakuusvaatimuksin (esim. viljelijöille myönnettävät lainat sadon arvoa tai laatu parantavien laitteiden ostoon tai yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisen strategioiden kehyksissä tehtäviin hankkeisiin).



- **Takaukset**, jotka annetaan vakuudeksi lainanantajalle pääoman takaisinmaksusta tilanteesta, jossa lainanottaja on kykenemätön maksamaan lainaa takaisin. Tämä voi olla hyödyllistä esimerkiksi yrityksille, jotka pyrkivät investoimaan biotalouteen tai luonnonvarojen tehokkaampaan käyttöön tai viljelijöille, joilla on tarvittava osaaminen ja pankkirahoitus saatavilla, mutta joilta puuttuu tarvittava takaus tai vakuus lainan nostamiseksi.
- **Pääomarahoitus**, jossa pääoma on investoitu koko tai osittaista yrityksen omistusta vastaan; pääomasijoittaja saattaa olettaa jonkinasteista johdon määräysvaltaa yrityksessä, osuutta yrityksen tuotoista ja saattaa myöhemmässä vaiheessa myydä omistusosuutensa tuottojen realisoimiseksi. Pääomarahoitus hyödyttää todennäköisimmin suuririskisiä ja nopean kasvupotentiaalin yrityksiä – esimerkiksi elintarvikealalla toimivia pk-yrityksiä, jotka kehittävät uutta prosessointitekniikkaa tai investoivat siihen.

Rahoitusvälineitä voidaan myös tarjota yhdistelmänä avustusten ja muiden tukimuotojen kanssa. Investointirahastojen kiinnostuksen herättäminen edellyttää usein investointivalmiuksien parantamista. Neuvonta ja muu tuki voivat olla maaseuturahaston avustuksin tuettuja.

Maaseuturahaston osarahoittamat rahoitusvälineet voivat pitkällä aikavälillä vaikuttaa rahastosta tuettavien toimialojen ja niihin kohdistuvien investointien kehitykseen ja monipuolistumiseen. Tähän voidaan päästä tukemalla toimintaa alueilla, joilla investointien määrä ei usein ole ollut paras mahdollinen sekä edistämällä kaupallisesti kannattavien hankkeiden kehittämistä, jolloin avautuu uusia markkinamahdollisuuksia. Rahoitusvälineet voivat myös luoda mahdollisuuksia investoijille ja rahoituslaitoksille. Rahoituksen saaminen on tyypillisesti ollut kallista ja vaikeaa maa- ja metsätalousalan yrityksille. Useissa jäsenmaissa pankit ja muut rahoituslaitokset pitävät näille toimialoille myönnettävien lainojen ja luotonannon riskejä suurina. Joistakin hankkeista voi kuitenkin tulla houkuttelevampia investointeja joutuessa julkisen sektorin tukemista rahoitusvälineistä ja niihin liittyvästä riskinjoosta.



Lisätietoa

Tietoa maaseudun kehittämisestä:

http://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020/index_fi.htm

Opas hallintoviranomaisille ERI-rahastojen rahoitusvälineistä:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/fin_inst/pdf/fi_esif_2014_2020.pdf

Tietoa rahoitusvälineiden ex-ante arvioinnin metodologiasta:

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/financial-instruments/

'fi-compass' internetsivusto, neuvontapalvelut ERI-rahastojen rahoitusvälineille:

<http://www.fi-compass.eu/>

Lisätietoa Maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja muita Euroopan rakenne- ja investointirahastoja koskevista asetuksista, mukaan lukien toimeenpanosäädökset ja delegoidut säädökset:

<http://enrd.ec.europa.eu/en/policy-in-action/cap-towards-2020/rdp-programming-2014-2020/policy-overview>

Tietoa maa- ja metsätalouteen ja maaseutualueille sovellettavista valtiontukisäännöistä:

http://ec.europa.eu/agriculture/stateaid/index_en.htm



www.fi-compass.eu
contact@fi-compass.eu
© EIB (2015)

European Commission
Directorate-General
Regional and Urban Policy
Unit B.3 “Financial Instruments and IFIs’ Relations”
B-1049 Brussels

European Investment Bank
Advisory Services
fi-compass
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg